

สรุปการประชุม
การสรุปผลสำรวจความต้องการการฝึกอบรมด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม
ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน
 (Survey to identify Common Training Needs for T&CM among ASEAN Member States: AMS)
 ผ่านระบบ Zoom Meeting
 วันศุกร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๑.๐๐-๑๒.๔๐ น.

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากมาเลเซียได้พัฒนาแบบสำรวจความต้องการการฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (Survey to identify Common Training Needs for T&CM among ASEAN Member States: AMS) เพื่อรับมือกับปัญหาและความท้าทายที่ประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังเผชิญต่อการพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิมในระบบบริการสุขภาพ โดยได้กระจายแบบสำรวจดังกล่าวแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓

แบบสำรวจดังกล่าวประกอบด้วย ๔ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective) ได้แก่

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๑: การผสมผสานบริการด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมเข้าสู่ระบบสุขภาพของประเทศ (Integration of traditional and complementary medicine (T&CM) services into national health care system (NHS)) ซึ่งมี ๒ หัวข้อเรื่อง

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๒: การส่งเสริมคุณภาพ ความปลอดภัย และประสิทธิภาพของการให้บริการและผลิตภัณฑ์การแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม (Strengthening of the quality, safety and efficacy of T&CM practices and products) ซึ่งมี ๓ หัวข้อเรื่อง

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๓: การส่งเสริมการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์ดั้งเดิมและทรัพยากรความรู้ (Promote protection of traditional knowledge & resources) ซึ่งมี ๒ หัวข้อเรื่อง

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๔: การพัฒนาขีดความสามารถด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม (Capacity building in T&CM) ซึ่งมี ๔ หัวข้อเรื่อง

โดยแบบสำรวจแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑) การสำรวจข้อมูลประเทศที่มีความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพจัดการอบรม (lead/host) ให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยรวมถึงข้อมูลแหล่งเงินทุน งบประมาณและวิธีการจัดฝึกอบรม

๒) การสำรวจข้อมูลความต้องการรับการฝึกอบรมของประเทศสมาชิก ทั้งในระดับอาเซียน และการอบรมในประเทศตนเอง (local training) ซึ่งต้องการความพร้อมของผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ (local experts) และแหล่งเงินสนับสนุนการจัดอบรม ข้อมูลรอบเวลาการจัดอบรม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยกองวิชาการและแผนงาน จึงได้จัดประชุมหารือการจัดทำแบบสำรวจความต้องการการฝึกอบรมด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์ทางเลือกระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันศุกร์ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และส่งคำตอบข้างต้นให้มาเลเซียรวบรวมและวิเคราะห์ เมื่อต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

ในการนี้ มาเลเซีย ได้รวบรวมและวิเคราะห์ คำตอบจากประเทศสมาชิกอาเซียนเรียบร้อยแล้ว จึงได้เชิญผู้ประสานงานด้านการแพทย์ดั้งเดิมอาเซียน (Focal Point) เข้ารับฟังสรุปผลสำรวจความต้องการการฝึกอบรมด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ทางระบบออนไลน์ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอผลการสำรวจความต้องการการฝึกอบรมด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนนำไปใช้ในวางแผนการจัดฝึกอบรมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมภายใต้แผนการดำเนินงานของอาเซียน Cluster ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ (ASEAN Work Programme ๒๐๒๑-๒๐๒๕)

๓. สรุปผลสำรวจความต้องการการฝึกอบรมด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม

ผลการสำรวจพบว่า

๑) มีประเทศที่มีความต้องการรับการฝึกอบรม (Training needs) จำนวน ๙ ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ไทยและเวียดนาม

๒) มีประเทศที่สามารถเป็นเจ้าภาพจัดการอบรม (Training facilitators) ได้ ๕ ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทยและเวียดนาม

๓) สามารถจัดลำดับความสำคัญการฝึกอบรมลำดับต้น จำนวน ๖ หัวเรื่อง (จาก ๑๑ หัวเรื่อง) รวมทั้งประเทศที่มีความพร้อมเป็นเจ้าภาพ และกรอบเวลาในการจัดกิจกรรม ดังนี้

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective)	ปี (พ.ศ.)/ ประเทศเจ้าภาพ/ รูปแบบกิจกรรม/ แหล่งงบประมาณ			
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
๑) การผสมผสานบริการด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมเข้าสู่ระบบสุขภาพของประเทศ (Integration of T&CM services into NHS)				
๑.๑ การกำกับดูแลและให้การยอมรับการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริมเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ (Governance and recognition of T&CM into the NHS)	เวียดนาม (สัมมนา/ งบจากคู่เจรจา)	มาเลเซีย (ศึกษาดูงาน/ งบเจ้าภาพ)		
๒) การส่งเสริมคุณภาพ ความปลอดภัย และประสิทธิภาพของการให้บริการและผลิตภัณฑ์การแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม (Strengthening of the quality, safety and efficacy of T&CM practices and products)				
๒.๑ การเทียบเคียงมาตรฐานการให้บริการการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม (Benchmarking of T&CM practices)	เวียดนาม (ไปประจำการที่หน่วยงานในประเทศ/ งบจากคู่เจรจา)		ไทย (ศึกษาดูงาน/ งบเจ้าภาพ)	สิงคโปร์ (ศึกษาดูงาน/ VDO Conference/ Cost-sharing)
๒.๒ การเทียบเคียงมาตรฐานผลิตภัณฑ์การแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม และสมุนไพรและวัตถุดิบ (Benchmarking of T&CM products, herbs and raw materials)		เวียดนาม (ศึกษาดูงาน/ งบจากคู่เจรจา)		
		มาเลเซีย (ประชุมเชิงปฏิบัติการ/ งบจากคู่เจรจา)		

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective)	ปี (พ.ศ.)/ ประเทศเจ้าภาพ/ รูปแบบกิจกรรม/ แหล่งงบประมาณ			
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
๓) การส่งเสริมการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์ดั้งเดิมและทรัพยากรความรู้ (Promote protection of traditional knowledge & resources)				
๓.๑ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (Protection of intellectual property: IP)	มาเลเซีย (ศึกษาดูงาน/ งบประมาณ จากคู่เจรจา)			
	เวียดนาม (ศึกษาดูงาน/ งบประมาณ จากคู่เจรจา)			
	ฟิลิปปินส์ (สัมมนา/ Cost-sharing)			
๔) การพัฒนาขีดความสามารถด้านการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม (Capacity building in T&CM)				
๔.๓ การเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาทรัพยากร บุคลากรของผู้ให้บริการด้านการแพทย์ ดั้งเดิมและการแพทย์เสริม (Human resource and capacity development of T&CM providers)	เวียดนาม (ไปประจำการที่ หน่วยงานใน ประเทศ/ Cost-sharing)			
๔.๔ การเทียบเคียงมาตรฐานการวิจัยด้าน การให้บริการการแพทย์ดั้งเดิมและ การแพทย์เสริม (Benchmarking of research in T&CM practices)	มาเลเซีย (สัมมนา/ งบประมาณ จากคู่เจรจา)	เวียดนาม (ศึกษาดูงาน/ งบประมาณ จากคู่เจรจา)		สิงคโปร์ (ศึกษาดูงาน/ VDO Conference/ Cost-sharing)
		ฟิลิปปินส์ (สัมมนา/ Cost-sharing)		

๔) ประเทศไทยแจ้งประเทศสมาชิกอาเซียนว่าในการประชุมวิชาการของงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๗ ช่วงต้นเดือนกันยายน จะขอเชิญประเทศสมาชิกเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ผ่านระบบออนไลน์ใน ๒ หัวเรื่อง ได้แก่

๔.๑) ประสบการณ์การใช้กัญชาทางการแพทย์ในประเทศไทย (Recent Medical Cannabis in Thailand)

๔.๒) สมุนไพรในการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ (Herbal Medicine for Covid-๑๙ Prevention) โดยฟิลิปปินส์แสดงความสนใจในการแลกเปลี่ยนประเด็นที่ ๒ และแจ้งที่ประชุมว่าทางฟิลิปปินส์มีการการวิจัยสมุนไพรท้องถิ่นเช่นเดียวกัน

๔. ขั้นตอนการดำเนินงานต่อไป

มาเลเซียจะส่งร่างแผนการจัดฝึกอบรมที่ปรับแก้ไขตามมติที่ประชุมแล้วให้แต่ละประเทศพิจารณาปรับแก้ไขในรายละเอียดต่อไปในเดือนเมษายน ๒๕๖๔ แล้วจะนัดประชุมหารือเพื่อสรุปแผนอีกครั้ง ก่อนเสนอต่อการประชุม SOMHD ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ และการประชุม Health Cluster ๓ ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ ต่อไป

๕. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไปของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๑) ควรพัฒนาโครงการเพื่อของบดำเนินงาน สนับสนุนจัดกิจกรรมที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ และกิจกรรมที่จัดผ่านช่องทางออนไลน์ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมสมองและเตรียมความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพ

๒) ควรพัฒนาโครงการเพื่อของบรายจ่ายอื่น (งบเดินทางไปราชการต่างประเทศ) ตามกรอบเวลาที่แต่ละประเทศเสนอ รวมทั้ง ควรพิจารณาผู้เหมาะสมเข้าร่วมในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นส.เย็นภัทร์ คำแดงยอดไต่ย
นส.เบญจมา บุญเต็ม
กลุ่มงานวิชาการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศ
กองวิชาการและแผนงาน
๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔